

Nässjö kommun

Rektorn vid Runnerydsskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Runnerydsskolan
i Nässjö kommun

Tillsyn i Runnerydsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Nässjö kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Runnerydsskolan besöktes av Skolinspektionen den 11 september 2012.

Fakta om skolan

Runnerydsskolan ligger i tätorten Nässjö. Skolan är uppdelad i fyra arbetsenheter med ca 95 elever i varje enhet. Totalt går det 420 elever på skolan inklusive de drygt 50 barnen som går i förskoleklasserna. Lärare är organiserade i dessa enheter och det finns även skolövergripande lärarresurser framförallt i de praktiskt estetiska ämnena och lärare med specialpedagogisk kompetens. På skolan finns en så kallad internationell klass som mottar till Sverige nyanlända elever. Skolan ska enligt rektorn i framtiden ha åldershomogena klasser men det finns fortfarande kvar åldersblandade klasser vid besöket. Mer än hälften av eleverna har ett annat modersmål än svenska. Skolan leds av en rektor.

Rektorn har redovisat kunskapsresultaten för årskurs 3 i ämnena matematik och svenska samt i alla ämnen förutom ett, hem och konsumentkunskap, i årskurs 5. Resultaten visar att alla elever inte når målen i alla ämnen i årskurs 5. Måluppfyllelsen är lägst i matematik där 75 procent av eleverna når målen. I svenska når 84 procent målen och i engelska når 82 procent målen. I övriga ämnen är det en högre måluppfyllelse i årskurs 5. I ämnet Svenska som andraspråk redovisas inga resultat.

Resultaten på de nationella proven i årskurs 5, som skolan redovisar, visar att cirka 80 procent av eleverna når godkända resultat i svenska, engelska och matematik år 2010. I ämnet svenska som andraspråk redovisas att 70 procent av eleverna når målen enligt nationella prov i detta ämne. År 2011 genomfördes föregående års prov i årskurs 5 och resultaten ligger i nivå med 2010 års resultat. Rektorn uppger att 2012 års resultat för de nationella proven visar på en positiv trend då cirka 86 procent av eleverna når målen i årskurs 6.

I årskurs tre redovisar skolan resultat på de nationella proven i ämnena svenska och matematik för år 2010 och 2011. Måluppfyllelsen i de nationella proven ligger på 75 procent i ämnet svenska och 86 procent i ämnet matematik. Den totala måluppfyllelsen efter årskurs tre bedöms vara något högre då redovisade resultat i ämnet svenska uppgår till cirka 90 procent av eleverna som når målen. Svenska som andraspråk redovisas i årskurs 3 där drygt 80 procent når målen i årskurs 3. I matematik uppnår nästan 80 procent av eleverna målen. Måluppfyllelsen är något högre läsåret 2011 i jämförelse med läsåret 2010 i årskurs 3.

Helhetsbedömning

Resultaten visar att skolan behöver utveckla sitt arbete för att alla elever ska ges möjlighet att nå målen i alla ämnen.

Som ett led i att höja måluppfyllelsen behöver rektorn samla skolan och hitta de goda exempel som finns inom skolan. Vid inspektionstillfället är mycket ansvar förlagt i de olika enheter som skolan består av och skolan upplevs som om den bestod av fem autonoma enheter. Detta visar sig i att kvaliteten i vissa delar av undervisningen skiljer sig åt mellan de olika enheterna. Elevinflytande och kännedom om målen är två områden där denna skillnad är mycket tydlig. Måluppfyllelsen skiljer sig även åt mellan enheterna, där en enhet visar på en 100 procentig måluppfyllelse medan andra enheter inte ger eleverna lika goda förutsättningar att nå målen i alla ämnen. Rektorn har vetskap om detta och kan peka på olika framgångsfaktorer som förklarar den högre måluppfyllelsen. Mentorskapet och utnyttjande av IT är några av metoderna som rektorn nämner. Skolinspektionen ser även stora skillnader i de dokument som studerats inför besöket. Enheterna redovisar sitt kvalitetsarbete och i dessa dokument är det en väsentlig skillnad på de åtgärder som redovisas för att nå en högre måluppfyllelse. Elevernas individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogrammen skiljer sig även i kvalitet. Skolan behöver således, som ett led i sitt systematiska kvalitetsarbete, enas kring gemensamma framgångsfaktorer och genomföra detta i hela skolan och inte begränsa sig till delar av skolan. Rektorns som pedagogisk ledare och chef över skolan behöver ta ett större ansvar och leda detta arbete.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nässjö kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 20 mars 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Nässjö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Undervisningen ska vara saklig och allsidig och skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram.

Motivering

Enligt läroplanen ska skolan vara öppen för skilda uppfattningar och att de förs fram. Undervisningen ska vara saklig och allsidig och föräldrar ska kunna skicka sina barn till skolan förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen.

I de av Runnerydsskolans inskickade dokument som Skolinspektionen studerat inför besöket beskrivs kulturella aktiviteter. Fyra av dessa aktiviteter är kopplade till den kristna tron, advent, Lucia, jul och påskfirandet. Skolan består av 56 procent elever med annat modersmål och många elever har dessutom en annan religiös tro. Dessa elever behöver inte vara med i ovanstående aktiviteter utan ges undervisning i klassrummen om de väljer att inte delta i aktiviteterna. Trots att det på skolan går många barn med annan religiös bakgrund uppmärksammas inte i samma omfattning andra religiösa högtider. De kristna högtiderna utgör alltid basen för de aktiviteter som genomförs på skolan. Viss koppling kan ske till andra religioner i samband av firandet av dessa kristna högtider. Varken lärare eller rektorn kan ge någon förklaring till varför det är just dessa helger som firas utan troligtvis är det enligt rektorn gammal tradition som styr urvalet. Religionsundervisningen skiljer sig även mellan enheterna. I några klasser uppger eleverna att så gott som allt handlar om kristendomen och man i mycket liten omfattning berör de andra världsreligionerna. Det framkommer även att någon klass regelbundet varje morgon har cirka 20 minuter undervisning om Jesus födelse från den 13 december till jullovet. Rektorn är medveten om detta och har varit tveksam till detta inslag men valt att inte genomföra någon förändring då detta har skett under lång tid och får anses som en tradition. Allt detta sammantaget innebär en risk att föräldrar kan anse att barnen kan bli ensidigt påverkade till förmån för den kristna åskådningen. Vid lärarintervjun framkommer dessutom att det inte finns en skolövergripande diskussion om hur skolan ska förhålla sig till att utbildningen ska vara icke-konfessionell och vad det innebär i praktiken.

Skolan behöver således säkerställa att undervisningen är saklig och allsidig och att eleverna inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen.

Författning

1 kap. 11 § första stycket, 4 kap. 5 § skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Saklighet och allsidighet

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Nässjö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hållas informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen ska barn och elever ges ett inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta en aktiv del i arbetet att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Detta inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och rektorn är ansvarig för att detta sker.

Det finns vid Runnerydsskolan ingen dokumenterad plan över hur elevernas inflytande ska öka med stigande ålder och mognad. Rektorn säger att skolan inte har haft något uttalat fokus på detta område utan det har varit upp till varje enhet att planera och genomföra åtgärder för att möjliggöra elevinflytande. Intervjuade lärare berättar att det inom några enheter har diskuterats hur man ska arbeta för att ge eleverna inflytande, men att det ändå i praktiken är upp till varje enskild lärare att själv bestämma hur det ska ske. Av denna anledning skiljer det mycket mellan olika lärare hur man arbetar. Elevernas bild är mycket varierande, de uppger att vissa lärare helt och hållet bestämmer allt avseende lektioner innehåll, genomförande, arbetsformer och även redovisningsformerna. Andra lärare medger ett större elevinflytande. Det finns ingen given koppling till något ämne avseende i vilken utsträckning eleverna medges inflytande utan detta är avhängt på vilken lärare eleverna har.

Rektorn måste således tillse att skolan har en planering som visar på hur inflytandet ska öka med stigande ålder och mognad och hur informationen till eleverna ska ske. Vidare måste skolan tillse att eleverna får ett inflytande över undervisningen oberoende av vilken lärare de har.

Författning

1 kap. 10 § skollagen

4 kap. 9 och 14 §§ skollagen

Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Särskilt stöd**Bedömning**

Nässjö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Skolan ska ge studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Motivering

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska rektor se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Utredningen ska ske med tillgång till elevhälsa som ska bestå av bland annat psykologisk kompetens. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Enligt grundskoleförordningen ska en elev ges studiehundledning på modersmålet om ett sådant behov finns

Runnerydsskolan har utvecklat metoder för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. När signaler om detta når rektorn ser rektorn till att skyndsamt utreda behoven med de resurser han själv förfogar över. Vid intervjuer med elevhälsan framkommer dock att det finns elever som har fått vänta upp till tre år för att få en psykologutredning. Elevhälsan tycker detta är alltför lång tid särskilt i de fall det har förekommit misstankar om att elever behöver skrivas in i grundsärskolan. Då utredningar inte kan slutföras kan inte skolan vara säker på att rätt åtgärder sätts in och detta medför att elever riskerar att inte nå målen för undervisningen. Rektorn är även medveten om att det är mycket lång väntetid för att psykologerna ska kunna genomföra utredningar utifrån deras kompetens. Rektorn säger att kommunen har centralt placerade psykologer som rektorerna får, utifrån en prioritering, stöd av att utföra utredningar av elever i behov av särskilt stöd. Rektorn uppger också att den långa väntetiden i de fall det behövs en psykologutredning gör att det inte kan anses som att dessa behov skyndsamt utreds.

Vid intervju med elevhälsan framkommer att det finns elever som erhåller studiehundledning på modersmålet i arabiska. Elevhälsan menar dock att skolan inte har resurser för att kunna tillgodose hela det behov av studiehundledning som finns. Att skolan inte i nuläget inte tillgodoser detta behov innebär, enligt Skolinspektionen, att eleverna riskerar att inte nå målen för undervisningen. Det finns även risker att eleverna senare behöver särskilda åtgärder som de inte behöver om de hade fått studiehundledning på modersmålet på ett tidigt stadium. Rektorn medger att studiehundledning på modersmål inte ges till alla

elever som är i behov av detta. Rektorn är medveten om att det är hans ansvar, trots att resurserna ligger under en centralt placerad rektor, att tillse att eleverna får dessa behov uppfyllda.

Rektorn måste således tillse att utredningar av elevers behov av särskilt stöd skyndsamt kommer tillstånd så att rätt åtgärder kan sättas in och att elever i behov av studiehandledning på modersmålet får detta stöd i den omfattning de behöver.

Författning

3 kap. 8 och 10 §§ skollagen

5 kap. 4 § skolförordningen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Nässjö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- I de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Elever och föräldrar ska fortlöpande ges information om elevens kunskapsutveckling, bland annat genom skriftliga omdömen som ska beskriva elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i. De individuella utvecklingsplanerna ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har granskat ett urval av Runnerydsskolans skriftliga omdömen. Det är många gånger svårt att urskilja om kunskapskraven är nådda eller inte då det ibland enbart förekommer nya målsättningar och ingen utvärdering som visar på och förklarar om kunskapskraven är nådda. I några omdömen beskrivs elevers förändrade beteende som åtgärder för att nå kunskapskraven. Dessa beteende har inte alla gånger relevans mot de kunskapskrav läroplanen föreskriver. Svenska som andraspråk finns ej beskrivet i de individuella utvecklingsplanerna och som en förklaring uppger lärarna att detta ämne inte finns inlagt i det system som används för att skriva de skriftliga omdömena. De naturorienterade och samhällsorienterade ämnena skrivs i ämnesblock i

samtliga årskurser och inte för varje ämne för sig. Detta trots att varje ämne som ingår i dessa ämnesblock har specifika kunskapskrav i årskurs 6 som undervisningen från och med årskurs 4 ska utgå ifrån.

De skriftliga omdömena måste således skrivas så att elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eleven får undervisning i syns på ett tydligt sätt. Av de individuella utvecklingsplanerna måste framgå vilka insatser som skolan behöver vidta för att eleven ska nå kunskapskraven.

Författning

10 kap. 13§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Nässjö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektor ska se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som ska bestå i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Rektorn ska enligt skollagen ansvara för att det tillsammans med bland annat lärare och elever bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen på skolenheten och som syftar till att nå mål och kunskapskrav enligt läroplanen. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Vidare har rektorn enligt läroplanen ett ansvar som pedagogisk ledare och chef för lärarna ett ansvar att inrikta verksamheten mot de nationella målen.

Runnerydsskolan är uppdelad i fyra enheter. Dessa enheter redovisar var för sig sitt kvalitetsarbete. Lärarna håller med i ovanstående då de vid intervjuerna säger att kvalitetsarbetet i enheterna skiljer sig och vissa är bristfälliga. Lärare anser vidare att det är fyra olika skolor inom skolan, och att det inte finns något övergripande eller skolgemensamt kvalitetsarbete. Lärarna får ingen feedback på det kvalitetsarbetet som i nuläget genomförs och därmed blir kvaliteten, enligt lärarna, därefter. Lärarna säger att de får ta del av varandras dokumentation men det blir inget mer av det. Det finns även en viss konkurrens mellan enheterna och man stöttar kanske inte upp varandra som man borde anser några lärare. Rektorn vill dock enligt några lärare att man ska jobba mer mellan enheterna och ger viss tid till detta. Måluppfyllelsen skiljer sig även

mellan enheterna och rektorn säger att någon enhet har funnit framgångsfaktorer som påverkat resultaten positivt men har inte spridit detta till andra delar i skolan. Skolans målsättningar utgår från kommunens riktlinjer som beskrivs i den så kallade Pilen. Denna målsättning är inte tillfyllest då Pilen exempelvis anger som indikator på att det förekommer en god utbildning att elever till 80 procent når målen i matematik, svenska och engelska för årskurs 5. Skolans mål ska vara högre och ska utgå från att alla elever ska nå målen i alla ämnen de läser. Skolans analyser av resultaten skiljer i kvalitet och likaså beskrivningar av de åtgärder som ska vidtas. Exempel på åtgärder som skolan redovisat för värdegrundsarbetet; " Att försöka fortsätta det arbete vi byggt upp, trots att vi inte får behålla den extra personal som varit knuten till 3-4:an".

Ett annat exempel berör åtgärder utifrån analys av kunskapsresultaten; " Vi hoppas att de elever som varit aktuella för utredning kommer att få de resurser som de behöver. Eleverna som har svenska som sitt andraspråk kommer även nästa läsår få Svenska som andraspråk-undervisning. Vi kommer också fortsätta vår satsning på läsning där vi medvetet jobbar med läsning och läsförståelse. Elever som har behov av särskilt stöd kommer att få extra stöd i den mån det finns resurser."

Dessa åtgärder är inte tillräckliga för att utveckla utbildningen utan beskriver mer en förhoppning av att kunna uppfylla lagens krav och att skolan tycker de har för lite resurser. Rektorns ansvar är att istället, tillsammans med lärarna på skolan, hitta konkreta metoder som gör att eleverna når målen och att skollagen och andra styrdokument efterlevs. I detta är det av stor vikt att rektorn tar till vara på de goda exemplen som finns och sprider detta till hela skolenheten och att dessa goda exempel inte stannar i någon enhet eller arbetslag på skolan.

Rektorn måste således se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. I detta behöver rektorn samla skolan och gemensamt med lärarna tillse att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen på hela skolenheten och som syftar till att nå mål och kunskapskrav enligt läroplanen. Kvalitetsarbetet för skolenheten ska även dokumenteras.

Författning

2 kap. 9 § skollagen

4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr 11, avsnitt 2.8 rektors ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Viveka Berglund.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz

Undervisningsråd

Per Joel Jarlunger

Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).